



Aluehallintovirasto  
Regionförvaltningsverket  
Regional State Administrative Agency

# Aluetason varautuminen ja turvallisuustyö

Markku Haranne

Etelä-Suomen aluehallintovirasto  
pelastustoimi ja varautuminen



# Valtion aluehallinto 2010

## Aluehallintovirastot Päätoimipaikat ja toimipaikat

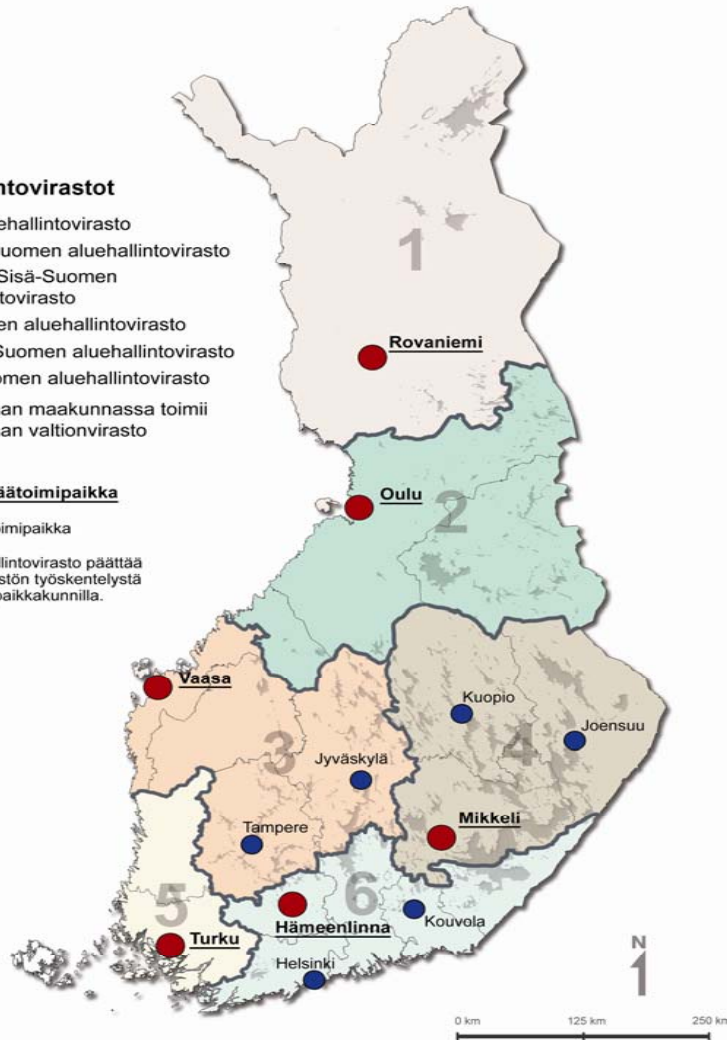
## Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset Päätoimipaikat ja toimipaikat

### Aluehallintovirastot

1. Lapin aluehallintovirasto
  2. Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
  3. Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
  4. Itä-Suomen aluehallintovirasto
  5. Lounais-Suomen aluehallintovirasto
  6. Etelä-Suomen aluehallintovirasto
- Ahvenanmaan maakunnassa toimii Ahvenanmaan valtionvirasto

- **Päätoimipaikka**
- **Toimipaikka**

Aluehallintovirasto päättää henkilöstön työskentelystä muilla paikkakunnilla.



### Aluejako

15 toimialuetta

- Lappi
- Kainuu
- Pohjois-Pohjanmaa ja Keski-Pohjanmaa
- Pohjanmaa
- Etelä-Pohjanmaa
- Keski-Suomi
- Pohjois-Savo
- Pohjois-Karjala
- Etelä-Savo
- Pirkanmaa
- Satakunta
- Varsinais-Suomi
- Etelä-Karjala ja Kymenlaakso
- Kanta-Häme ja Päijät-Häme
- Uusimaa ja Itä-Uusimaa

### Päätoimipaikka

- Kaikki kolme vastuualuetta
- Elinkeinot, työvoima, osaaminen ja kulttuuri -vastuualue sekä ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue sekä tarvittava määrä liikenne ja infrastruktuuri -päävastuualueen palveluja järjestävää henkilöstöä
- Elinkeinot, työvoima, osaaminen ja kulttuuri -vastuualueen tehtävät sekä tarvittavaa muiden vastuualueiden palveluja järjestävää henkilöstöä

### Toimipaikka

- 

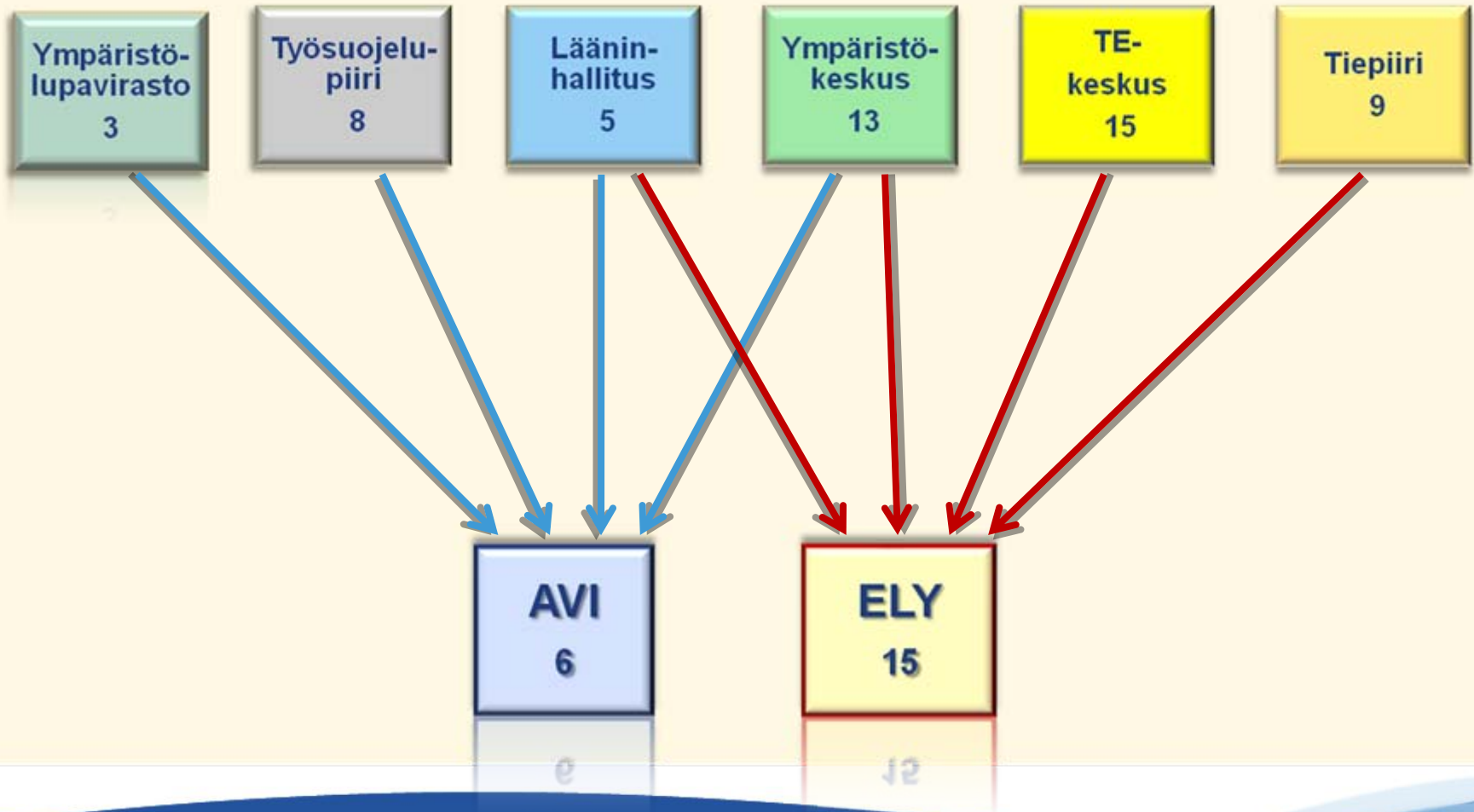


### Laajempi aluejako

9 toimialuetta

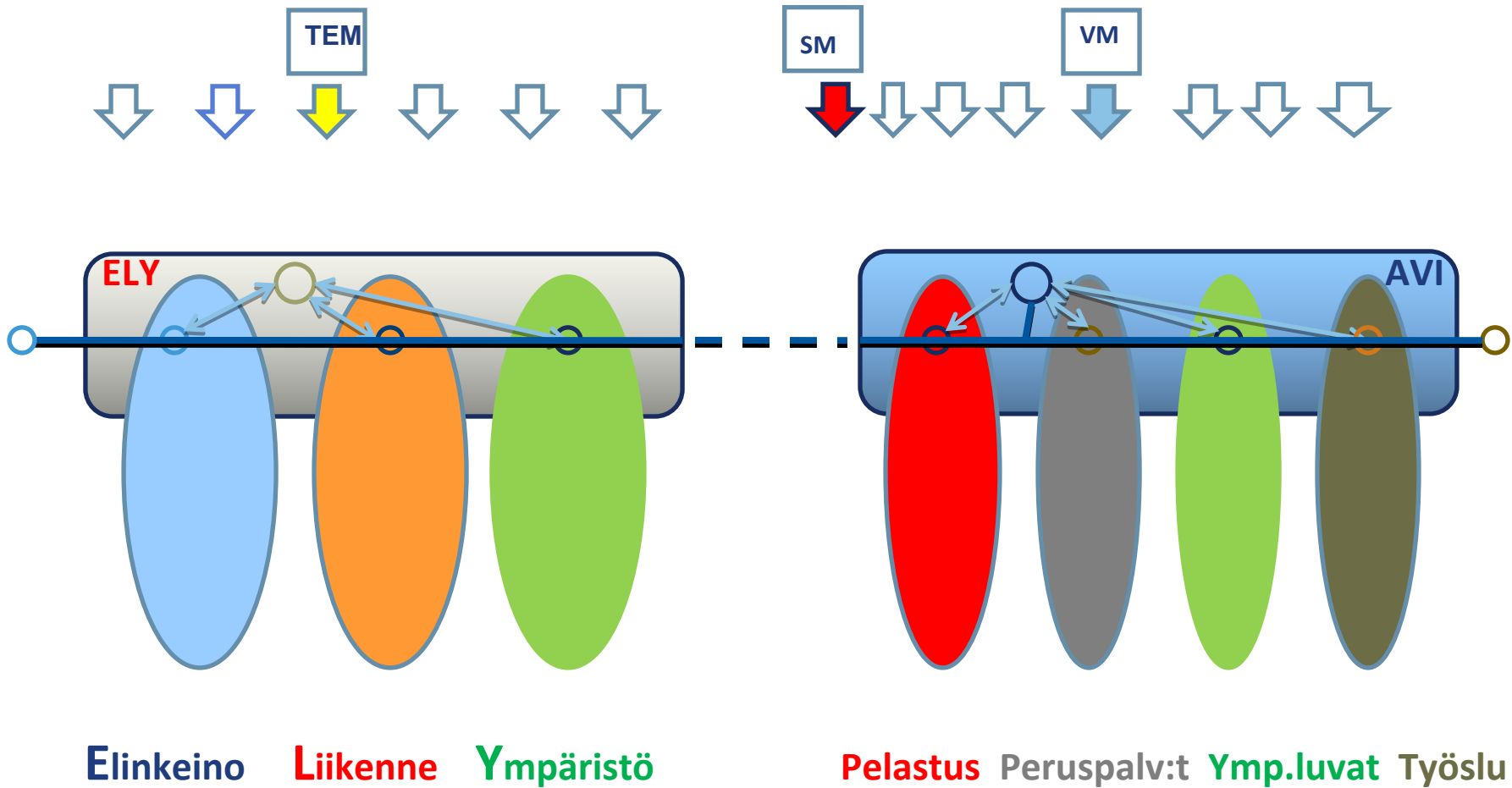
1. Lappi
2. Pohjois-Pohjanmaa, Kainuu ja Keski-Pohjanmaa
3. Etelä-Pohjanmaa ja Pohjanmaa/Österbotten
4. Keski-Suomi
5. Pohjois-Savo, Pohjois-Karjala ja Etelä-Savo
6. Pirkanmaa
7. Satakunta ja Varsinais-Suomi
8. Etelä-Karjala ja Kymenlaakso
9. Uusimaa, Itä-Uusimaa, Kanta-Häme ja Päijät-Häme

# Valtion uuteen aluehallintoon 1.1.2010

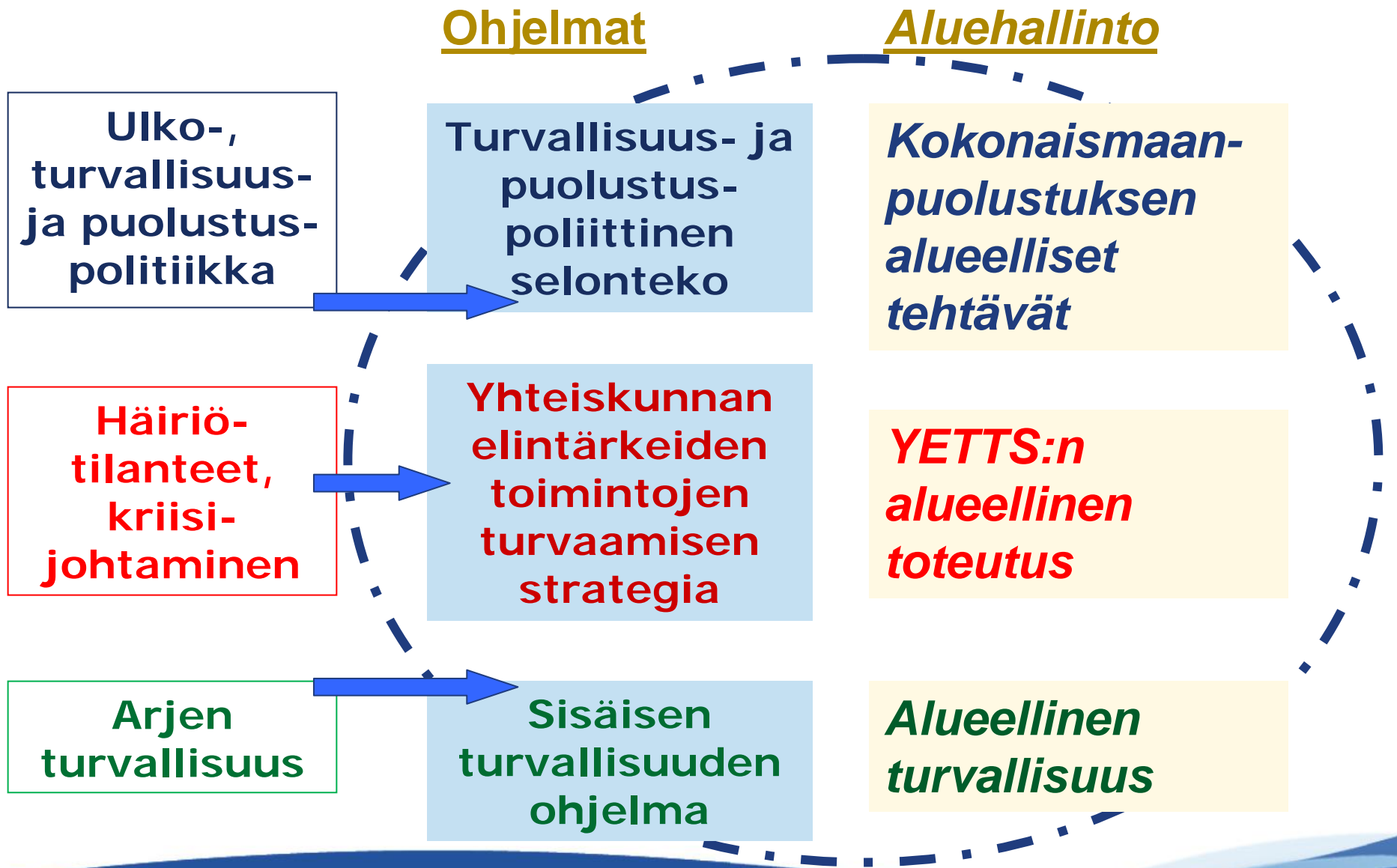


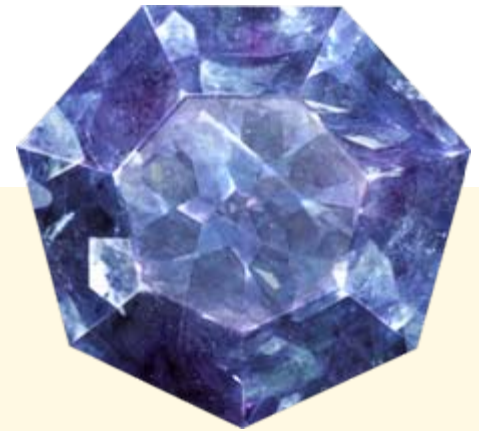


# Aluehallinnon ohjaus



# Hallitusohjelmassa 2007 mainitut turvallisuusohjelmat





## Yhteiskunnan elintärkeät toiminnot

### Kansallisesti

Valtion johtaminen

Kansainvälinen toiminta

Sotilaallinen puolustus

Sisäinen turvallisuus

Talous ja infrastruktuuri

Väestön toimeentuloturva

Henkinen kriisinkestävyys

### Alueellisia tehtäviä

**AVI:** alueen tilannekuva, kriisiviestintä

**AVI:** kansainvälinen pelastustoiminta,  
(suomalaisten evakuoinnit Suomeen)

**AVI & ELY:** yhteistyö- ja tukitehtävät

**AVI:** tilannekuva, pelastus ja VSS

**ELY:** tulvat, ympäristö, maahanmuutto

**AVI & ELY:** huoltovarmuus

**ELY:** kuljetukset, työvoima, asuminen

**AVI:** sosiaali- ja terveystoimi

**AVI & ELY:** opetus, kulttuuri



## Keskushallinto ja alueellinen varautuminen

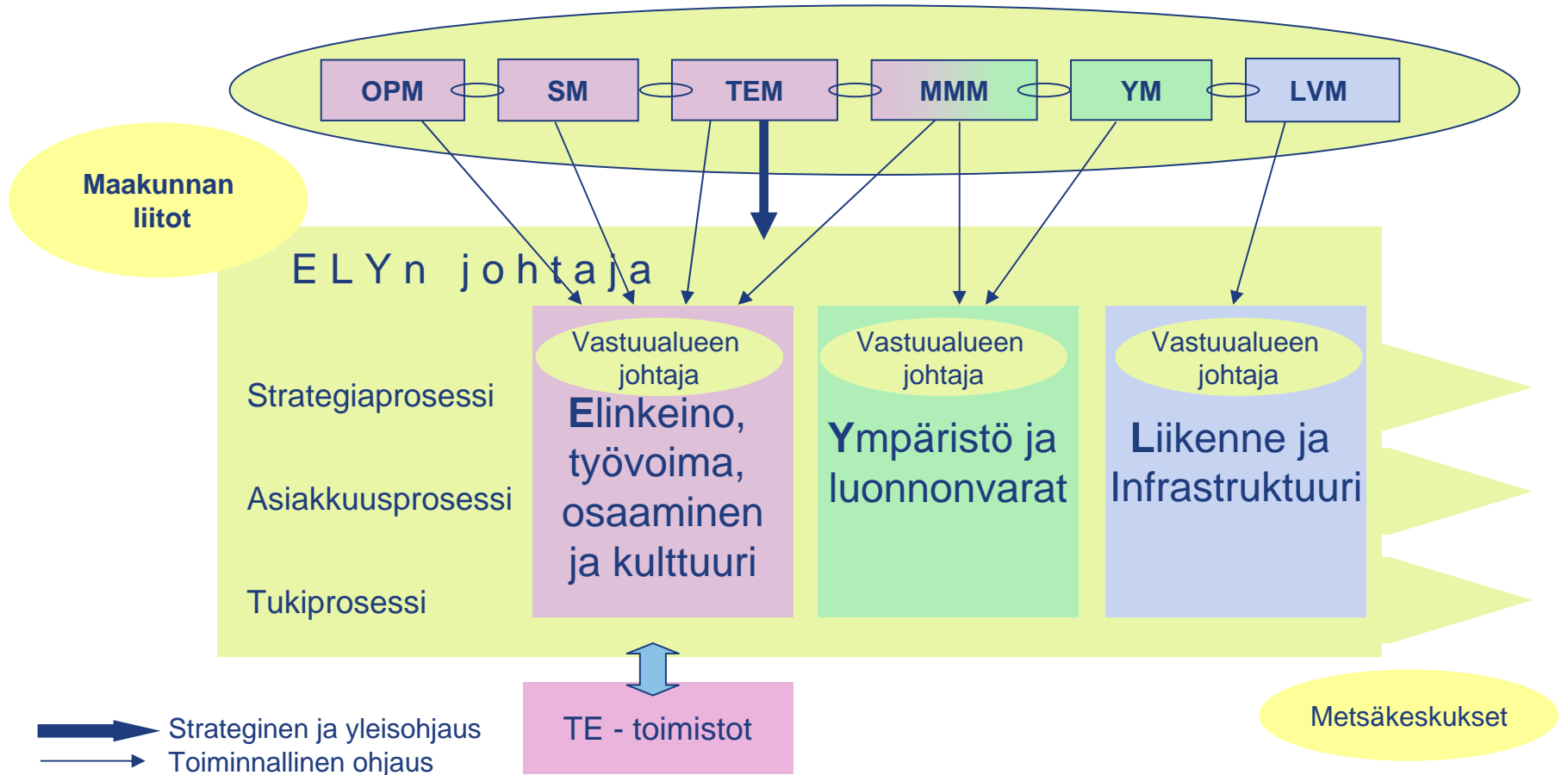
- Ministeriöt ohjaavat **hallinnonalojensa varautumista** (ohjaavia ministeriöitä: AVI 8, ELY 6).
- Sisäasiainministeriö ohjaa aluehallinnon **yhteistä varautumista** (VN ohjesääntö 15 §).
- AVIt välittävät keskushallinnon **varautumisohjausta** alue- ja paikallishallintoon.
- AVIt arvioivat alueen varautumistilannetta.
- AVIt ja ELYt kokoavat tarvittaessa **tilannetietoa** ministeriöiden päätöksentekoa varten.
- AVIn ylijohdaja johtaa alueellisen varautumisen yhteistoimintaa.



## Aluehallinnon varautumisyhteistyö

Laki aluehallintovirastoista 4§, yksityiskohtaiset perustelut:  
*Kukin aluehallintovirasto, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä muut aluehallinnon toimijat **huolehtivat omista varautumistehtävistään** eri turvallisuustilanteisiin. **Aluehallintovirasto olisi vastuussa varautumisen yhteensovittamisesta alue- ja paikallistasolla.** Aluehallintovirastojen johdolla toimitaisivat eri päätöksin perustettavat alueelliset valmiustoimikunnat, joissa olisivat laajasti edustettuna kaikki keskeiset aluehallinnon toimijat. Yhteensovittamisessa aluehallintovirastolla ei olisi toimivaltaisiin viranomaisiin nähden määräysvaltaa ilman erillistä nimenomaista laintasoista säännöstä.*

# Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten ohjaus





## Uudenmaan ELYn organisaatio valmiusnäkökulmasta



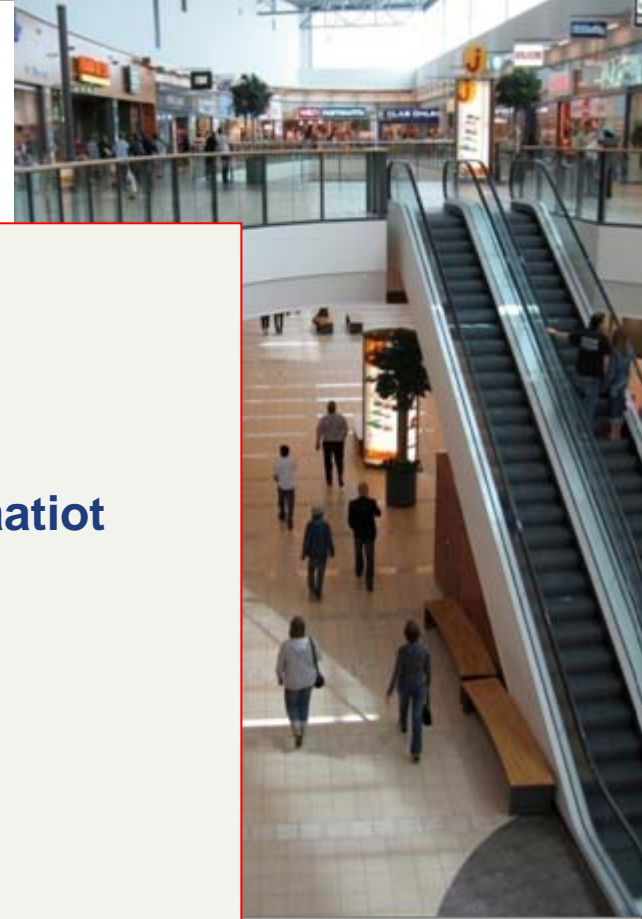


## ***E*-vastuualueen (elinkeinot, työvoima, osaaminen, kulttuuri) tehtäviä:**

- työllisyys, yrittäjyys, kansainvälistyminen, innovaatiot
- maaseutuelinkeinot, kalatalous, energiahankkeet
- maahanmuuttajien kotoutus ja työpaikat
- osaamisen ja kulttuurin kehittäminen
- työ- ja elinkeinotoimistot paikallistoimijoina

### **Erityistilanteissa varmistettavaa:**

- alkutuotanto-, päivittäistavara- ja teollisuustuotanto
- energian alueellinen tuotanto, turvavarastointi
- avaintyövoiman saanti ja työvelvollisuusasiat
- vastaanotto- ja kotouttamisasiat
- opetustoimen jatkuvuus, kulttuuriarvot, kriisinkestokyky
- tiedottaminen ja yhteistyö.





## **L**-vastuualueen (liikenne ja infrastruktuuri) tehtäviä:

- tieverkko, tie- ja väylähankkeet
- raide- ja lentoliikenne, joukkoliikenne
- liikenneturvallisuus
- tietoliikenne
- liikenteen lupa-asiat, liikennejärjestelmät, liikennevirrat

### **Erityistilanteissa varmistettavaa:**

- kuljetusten poikkeusolojen hallinto (KuIo), maakuljetusten tietohallinto (Pooleri)
- sähköisen viestinnän poikkeusolojen hallinto (Tiva)
- tiestön/väylien poikkeusolojen käytön suunnittelu
- liikennepolttonesteiden säännöstely
- tuotantopoolien aluetehtävät
- tiedottaminen ja yhteistyö.



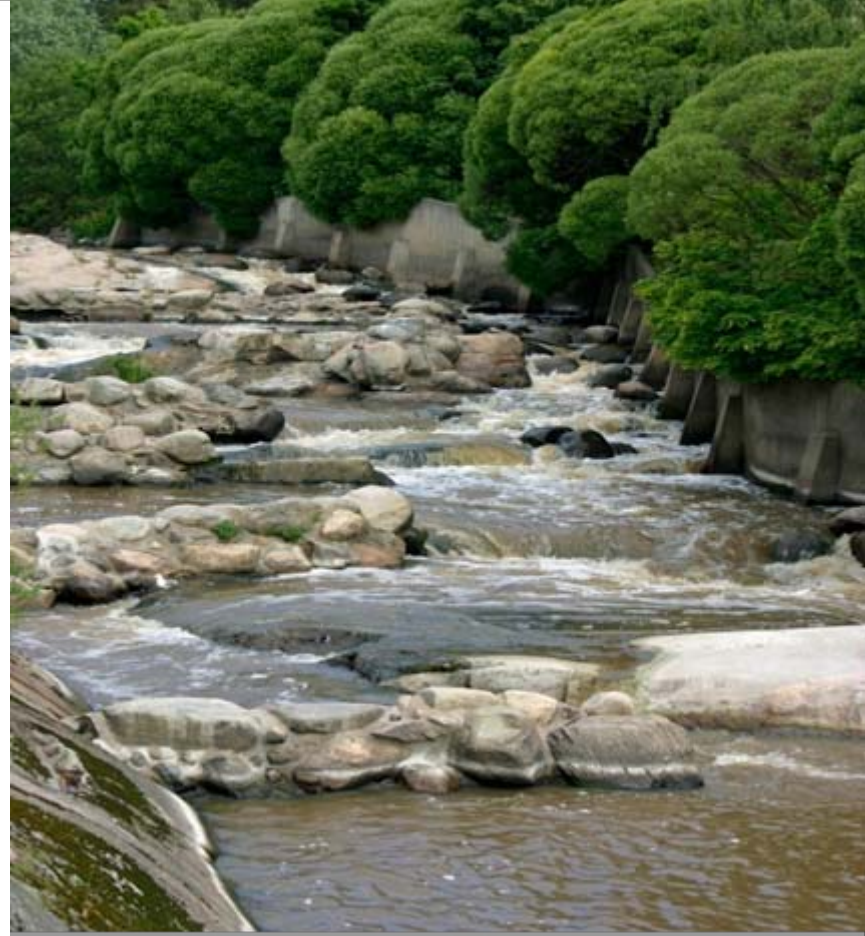


## **Y-vastualueen (ympäristö ja luonnonvarat) tehtäviä:**

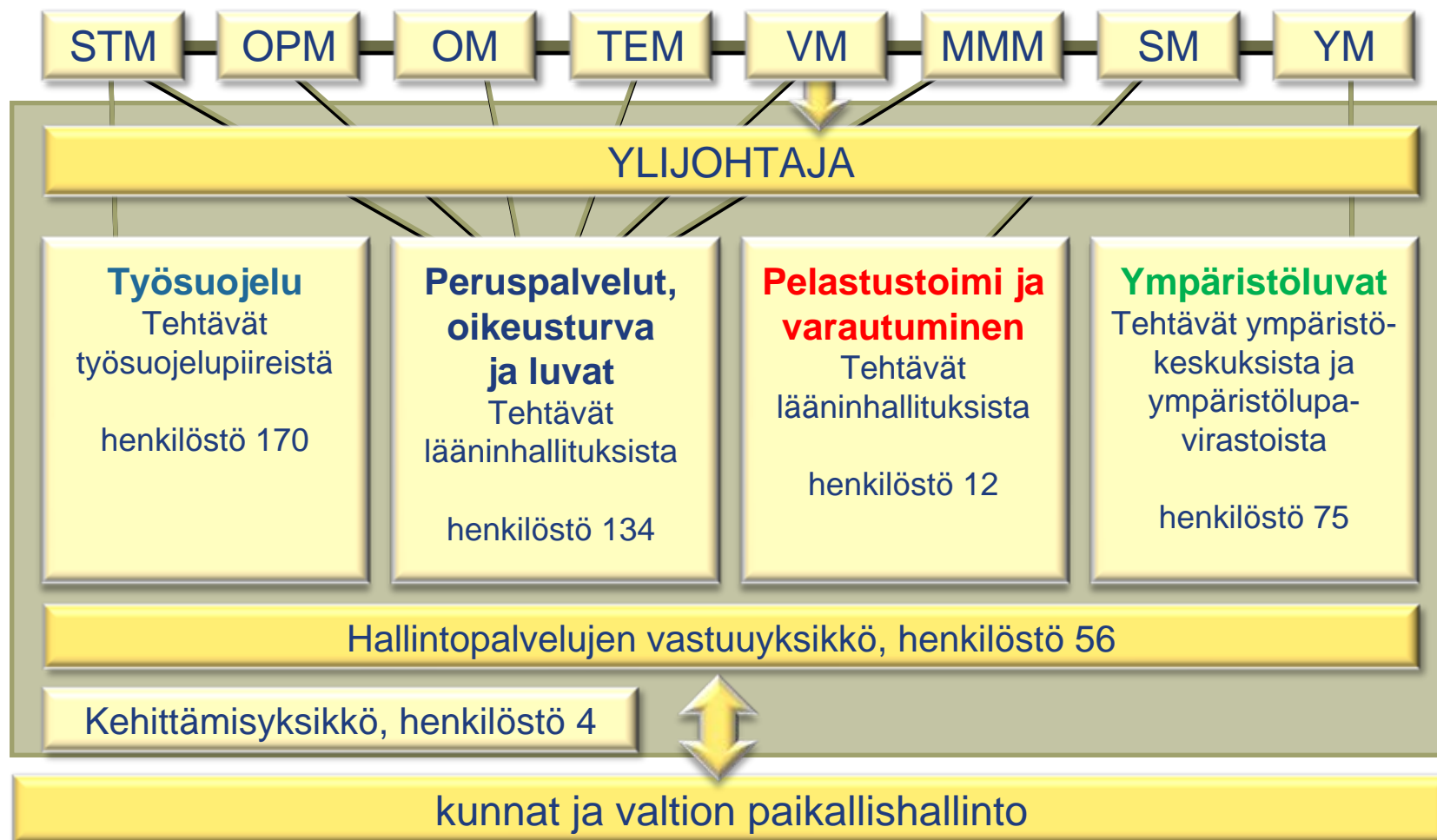
- ilman-, vesien- ja maaperänsuojelu
- ympäristövahinkojen torjunta
- ympäristölupien valvonta
- alueidenkäytön ohjaus ja valvonta
- luonnon- ja maisemansuojelu
- luonnon- ja vesivarat, ympäristön tila
- hankkeiden ympäristövaikutukset

## **Erityistilanteissa varmistettavaa:**

- öljy- ja kemikaalivahingon torjunta, vesihuolto, tulvantorjunta
- vesihuolto, jätehuolto, ympäristön tila
- rakennusalan säännöstely
- asumisen, asuntotoimen ja asuttamisen ohjaaminen
- tiedottaminen ja yhteistyö.



# Etelä-Suomen aluehallintoviraston rakenne ja asema (henkilöstö n. 450)





## ESAVIn pelastustoimen ja varautumisen vastuualue 2010–

### ***Pelastustoimen ohjaus:***

- ***onnettomuuksien ehkäisy***
- ***pelastustoiminta***
- ***väestönsuojelu***

### ***Varautumisen kehittäminen:***

- ***varautumisen yhteensovittaminen***
  - ***kuntien valmiussuunnittelun tukeminen***
- ***varautumiskoulutus***
  - ***maanpuolustuskurssit***

### ***Alueellisen turvallisuuden edistäminen:***

- ***sisäisen turvallisuuden ohjelma alueilla ja paikallisesti – tutkimus, suunnittelu, koulutus***



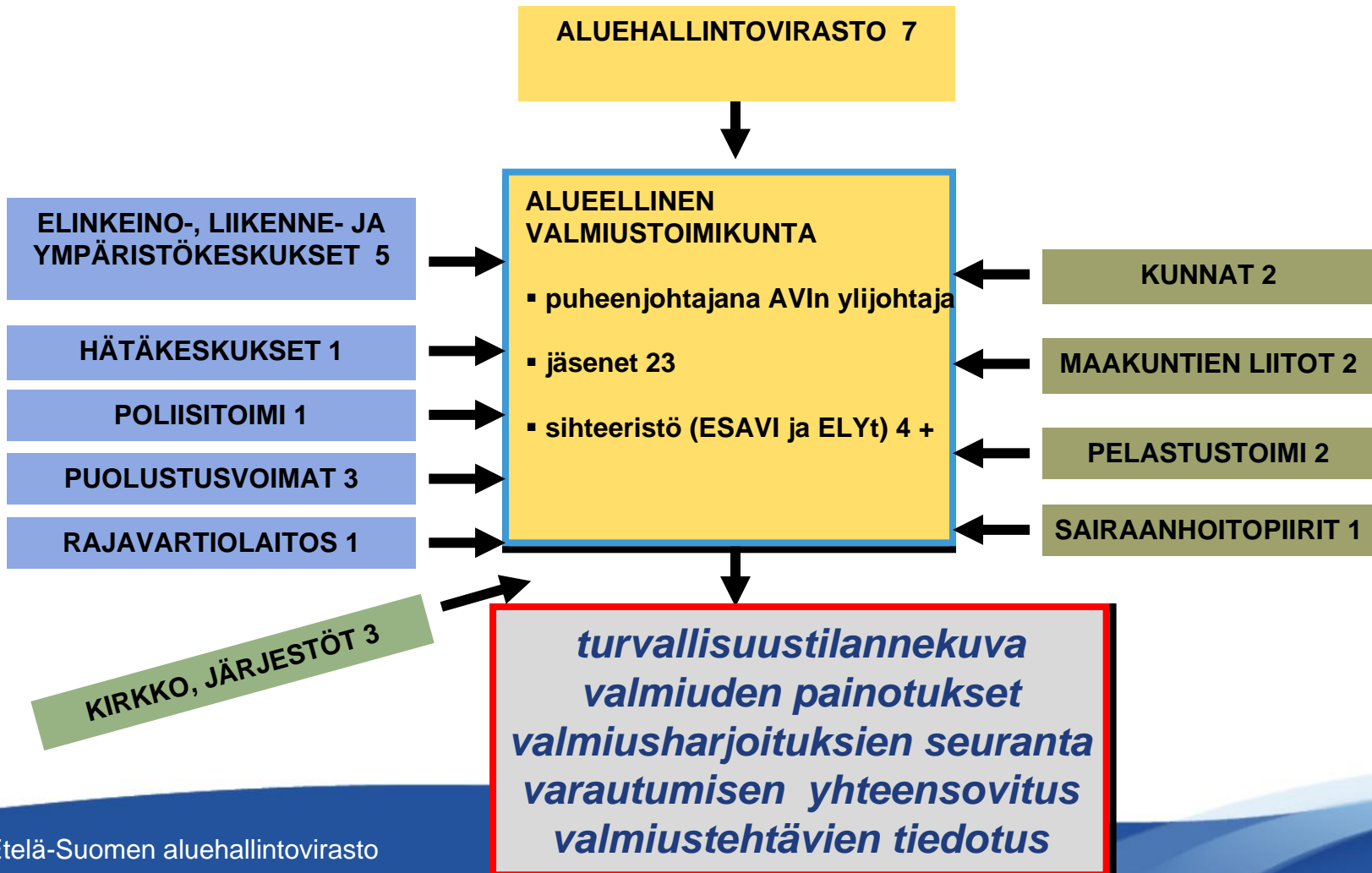


## Aluehallintoviraston turvallisuustehtäviä (AVI-laki 4 §):

- 1. alueen varautumisen** yhteensovitus ja yhteistoiminta
- 2. alueen valmiussuunnittelun** yhteensovitus
- 3. alueellisten maanpuolustuskurssien** järjestäminen
- 4. kuntien valmiussuunnittelun** tukeminen (Kunnallinen itsehallinto rajaa yleisen ohjauksen informaatio-ohjaukseen; toimialoittain on myös valvovaa ohjausta, mm. pelastustoimen.)
- 5. alueen valmiusharjoitusten** järjestäminen  
(1–5 = varautumistehtäviä)
- 6. alue- ja paikallishallinnon turvallisuussuunnittelun** edistäminen (= sisäisen turvallisuuden tehtävä).



## Etelä-Suomen alueellinen valmiustoimikunta 2010–12





## ESAVIn kirjatut yhteistoimintalinjaukset

- **Tarkoitus:** suunnitella ja varmistaa yhteistyömenettelyt eri turvallisuustilanteissa (päivittäistyö, häiriötilanteet, poikkeusolot).
- **Tärkeimmät perusteet:** valmius-, poliisi-, pelastus-, hallinto- ja aluehallintolait ja näistä johdetut asetukset.
- **Yhteistoiminta-asiakirjojen päivitys Etelä-Suomessa:**
  - 2010 ESAVI – ELYt (Häme, Kaakkois-Suomi, Uusimaa)
  - 2011 ESAVI – sotilasläänit (Etelä-, Itä- ja Länsi-Suomen)
  - selvitetään yhteistoiminnan kirjaaminen mm. raja- ja merivartiostojen (2) sekä maakunnan liittojen (6 -> 5) kanssa.



# ESAVIn turvallisuus- ja varautumiskoulutus

- **varautumiskurssitus** Pelastusopiston kanssa – ESAVI:
  - ohjaa Pelastusopiston koulutukseen (n. 20 kurssia vuodessa)
  - järjestää vuosittain maakunnallisen valmiusharjoituksen
  - järjestää ydinvoimaonnettomuusharjoituksen joka 3. vuosi
  - mukana valtakunnallisessa VALHA-harjoituksessa joka 4. vuosi
- **alueellinen maanpuolustus** sotilasläänien kanssa:
  - 7 peruskurssia, 4 jatkokurssia ja 2 erikoiskurssia vuosittain
- **suuronnettomuus** mm. pelastuslaitosten kanssa:
  - suurlento-onnettomuusharjoitus vuosittain (Helsinki–Vantaa)
  - SEVESO- ym. onnettomuusharjoituksien valvonta ja ohjaus.



## Aluehallintoviraston tehtävät arjen turvallisuudessa

### Aluehallintovirasto

edistää alue- ja paikallishallinnon turvallisuussuunnittelua, pelastustoimi ja varautuminen –vastuualueen tehtävänä  
(*AVI-laki 4§ 3 mom, AVI-asetus 2§*)

osallistuu *strategisten tavoitteiden 2010-11* mukaisesti

- sisäisen turvallisuuden ohjelman tavoitteiden toteuttamiseen
- ennalta ehkäisevän toiminnan tehostamiseen
- huolehtimiseen ihmisten ja yhteiskunnan turvallisuudesta muuttuvissa oloissa.



## SM:n ja Etelä-Suomen aluehallintoviraston toiminnallisen tulossopimuksen 2010 sisäisen turvallisuuden tavoitteita

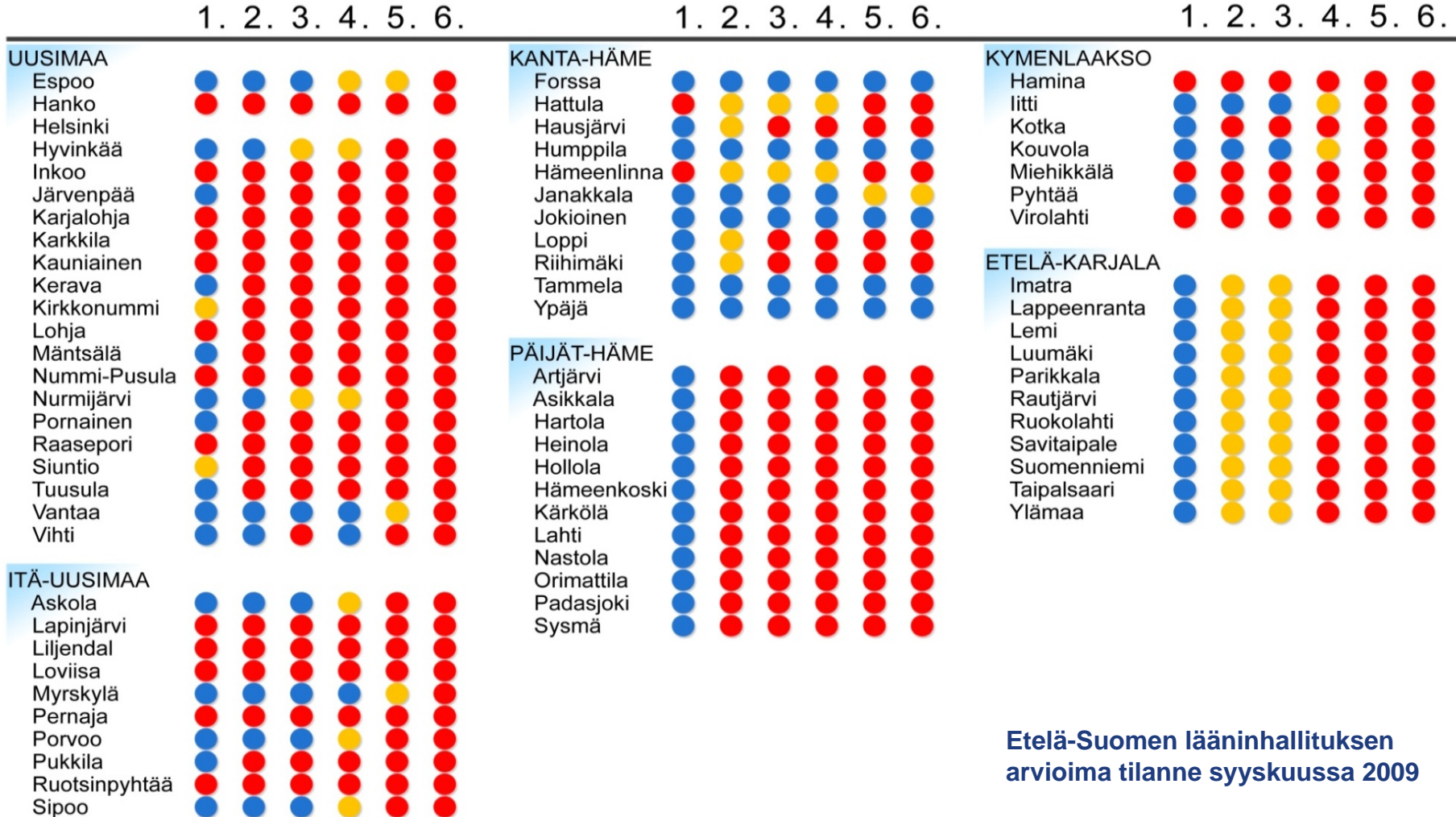
- sisäisen turvallisuuden **poikkihallinnollinen yhteistyö**
- **AVI-ELY –yhteistyö** sisäisessä turvallisuudessa
- **paikallisen turvallisuussuunnittelun** tukeminen:  
koulutus muiden viranomaisten ja järjestöjen kanssa, tiedonkeruu
- **alueellisen omatoimisen turvallisuuden** kehittämissuunnitelman laadinta pelastustoimen, poliisin ja järjestöjen kanssa
- alueellisen sisäisen turvallisuuden yhteistyön yhteensovitus ja edistäminen viranomaisten, järjestöjen ja **elinkeinoelämän** kesken
- **kuntien** ehkäisevän työn edistäminen korjaavien toimien sijaan
- **oppilaitosten** valtakunnallisten turvallisuusohjeiden toimeenpanoon ja yhteisiin harjoituksiin osallistuminen
- **asumisen paloturvallisuuden** ohjelmatyön seuranta ja tukeminen.



# Etelä-Suomen paikallisen turvallisuussuunnittelun tila 2009

1. YHTEISTYÖN VASTUUT, OSAPUOLET JA ORGANISOINTI
2. NYKYTILAN ARVIOINTI, TOIMINTAYMPÄRISTÖANALYYSI
3. ANALYYSIN JA JOHTOPÄÄTÖSTEN ARVIOINTI
4. TURVALLISUUSSUUNNITELMAN LAADINTA
5. SUUNNITELMAN TOIMEENPANO
6. SUUNNITELMAN SEURANTA JA ARVIOINTI

- ALOITTAMATTA
- KESKEN
- VALMIS





## **AVIn toimivalta turvallisuustilanteessa**

- **AVI-lain perusteella aluehallintovirastolla ei ole yleistä, erillistä johtamisvaltuutta turvallisuustilanteissa (HE 59/2009 4§ 2 mom. yksityiskohtaiset perustelut).**
- **Aluehallintoviraston tehtävänä turvallisuustilanteissa on tukea alueen toimivaltaisista viranomaisista ja tarvittaessa sovittaa yhteen toimintaa niiden kesken.**
- **Vastuualueiden toimivalta määritellään toimialalainsäädännössä, esim. tartuntatautilaki, eläintautilaki, pelastuslaki, vesilaki.**



## Poikkeusolojen valmius: ESAVIN johtokeskustilat (kuvan aluejako: pelastustoimen alueet)

